

# La tercera via és Josep Pla

El doctor Francesc Montero i Aulet s'ha encarregat d'editar Fer-se totes les il·lusions possibles i altres notes disperses (Destino), llibre pòstum de Josep Pla. El títol és tan poc planià que fa tirar enrere, però si vostès són lectors més o menys intel·ligents haurien de córrer a comprar-lo –o haurien de fer cua a les biblioteques que el tinguin.

Llibre pendular, reparteix llenya a banda i banda. Tan aviat sent repugnància per la castellanor d'altiplà (pel franquisme, l'exèrcit, la burocràcia i el parasitisme improductiu), com perd els nervis amb el propi país, desballestat a còpia d'individualismes i dons de pit. El català –diu– és un subjecte sense amor propi, amb un complex d'inferioritat galopant, fruit d'haver-se estat més de tres segles sota el garrot castellà, però també és un temerari, un ingenu, en qualsevol cas un ésser que mai no troba cap equilibri, ni intern ni col·lectiu. Enllà d'això, al llibre també hi trobaran erotisme de tossal, aforismes, anècdotes i un cabàs d'escepticisme il·lustrat: el kit de supervivència amb el qual Josep Pla (catalaníssim) va evitar de negar-se en aquell aiguamoix anticatalà que va ser la dictadura.

El català robot que Josep Pla troba insuportable, patètic i castrat, no obstant la seva degeneració és un contumaç. Llengua i costums fa perviure, mitjançant atacs periòdics (i patriòtics) d'una vanitat tristíssima. I aquest mateix català robot bé somieja, té esperances, ambicions a l'engròs. Però quan s'hi posa –quan ataca en formació– sembla que es disculpi, humil i humiliat d'avançada.

Segons aquesta tesi, som un gran poble.

Hi he trobat el Josep Pla antropològic que, com gairebé sempre, m'ha fet llum al present. Si no n'estan tips, mirin com hem arribat al 155 i al xarleston del 21D. De la sopa del catalanisme que demanava tanda (sopa que Jordi Pujol i Soley va fer bullir), tot d'una en van sortir una tropa que, inconnexa al principi, va fer quallar la idea que es podia anar més lluny. La llibertat tornava a vociferar-se, semblava, amb força. Aleshores bona part del poble, com un sol català es va posar a imaginar una empresa gegantina. I va atacar. Va accelerar. Es va conjurar. Han estat uns anys d'eufòria numèrica, és clar. Però les porres castellanes, que certament no van arrugar al poble, per enèsima vegada han tornat a posar els nostres líders en la tessitura del català robot, planià, de cantimplora i plany. Porten setmanes demanant perdó per haver gosat.

A mi em sembla que tornarem a la llera del riu, del riu del ploricó o del fatxenda. El català primordial, el resultat de tanta dominació només es desborda en dos paradigmes. O ens surt el Jordi Pujol i Ferrussola que vacil·la de Ferraris, o ens surt el Santi Vila i Vicente que de la genuflexió en fa virtut. Però, ara bé, i aquí volia arribar, tot indica que hi ha una tercera via. Es tracta del Josep Pla desencantat, és l'actitud que dona títol involuntari al seu darrer llibre. I diu: «L'ideal consisteix a fer-se totes les il·lusions possibles i no creure en cap.»

Font del document:

[http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/11/26/tercera-via-josep-pla/881564.html?utm\\_source=rss](http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/11/26/tercera-via-josep-pla/881564.html?utm_source=rss)